regény

➲ Folytatás a 8. oldalról

Higgyétek el, sokkal inkább lennék boldog pór, halászlegény valamelyik Isten háta mögötti, Tisza-parti faluban. Reggelente behoznám a halakat, az ágyban, szagos párnák között fiatal feleségem ölelő karja várna. A házamat magas cölöpökre építeném, ha jönne az ár, csak kacagnám, ahogy az urak dézsmaszedő seregeit szintén. Nem tudnának ártani nekem, csak integetnék nekik a nagy vízen át, míg ők tehetetlenül ráznák az öklüket. Ott élnénk, békésen, boldogan. És hátfájás nélkül. Követség, követség. Kit kell ma követségbe küldenem? Hát persze, Ulászlóhoz. Legyen ő a cseh király, de fizessen! Fizetni fog… a cseh kutya. És akkor itt van még Galeotto is. Tagadta a megtestesülést. Mármint a feltámadás után. És előtte? Én miért vagyok ebben a testben? Fájós háttal.

– Mi van, mit akartok? Egy percre sincs nyugta tőletek a királynak! Húzzátok el a függönyöket, ha már beszemtelenkedtetek ide! Reggel van!

Gáspár Ferenc

Kövek (rézmetszet)

tárca

BALLADA AZ ÉRZELMEK LOGIKÁJÁRÓL

Ha félünk a magánytól, arra a legjobb orvosság, ha egyedül maradunk. Mert minek emberi társasággal növelni egyedültünket?! És nem igaz, hogy mindegyre ugyanazt kell átélnünk, hiszen kétszer nem tudunk belelépni ugyanabba a folyóba, mivel az ember úgy változik szüntelen, hogy közben ugyanaz marad.

Bátorrá lett papucsférj? Pipogya házisárkány? Elvégre nincs nagyobb izgalom, mint az unalom. Ettől őrül meg az ember: a mindennapok lassan gyorsuló rutinjától. Mert lehet idegesítőbb, mint amikor előre tudjuk elkövetkező életünk összes állomását lépésről-lépésre? Nincs olyan jól strukturált elme, amelyet a pontról pontra megtervezett mindennapok nem csavarnának fel, mint feleslegesen a nappaliban terpeszkedő szőnyeget – sarokba vele, nincs többé hasznunk belőle. Mert minél boldogtalanabbak vagyunk együtt, annál jobban ragaszkodunk egymáshoz.

Majd cafatokban lóg a boldogságunk a reménytelenség hangtalan kifeszített húrjain. Hiszen a zene némaság, amely betölti a lélek racionális hézagjait. Elvégre a lélek a hiátus miatt tud fájni. A teljes hiátus miatt. Ilyetén formán, amikor az ember teljesen üresnek érzi magát, valójában ezt nem érzi, hanem artikulálja.

Amit artikulálunk, ahhoz kell a nyelv. És ha kell a nyelv, az nincs meg hiátus nélkül. Ezért jobb, ha nem is mondunk semmit. Minél többet beszélünk, annál rosszabb. Persze az sem jobb, ha érzünk. Nincs az érzéseknél csalfább áruló. Még a szavakon is túltesznek. Ebben az a logika, hogy nincs logika: így én érzek, ő beszél.

A férfi és nő kapcsolata nem a szerelemről szól, hanem a kiszolgáltatottságról. Kockázatbecslés. Ötven százalék, hogy boldogok leszünk, és ötven, hogy nem. A játékosoknak van szisztémája. Mert mindenki nyerni akar. Két eset van, amikor nem hagyjuk abba a játszmát: ha nyerésre, vagy ha vesztésre állunk. Nyerni viszont csak akkor lehet, ha teljesen elveszejtjük önmagunkat. Ez senki sem akarja. Ez a csapda. A biztonság veszélyes.

Amikor azt hisszük: ennél szilárdabb talajon már nem is állhatnánk, annál törékenyebb burokban lebeg a létünk. Ami általában törik is – amint lehetséges. Csak alkalom kell hozzá. Az úgy jön, hogy közben megy is. Pont, mint az érzelmek. Mert csak a békével lehet háborúra felkészülni.

De mi van azzal, akinek sosincs békessége? Az hogy fogja elviselni a közelgő hadviselést? Mert amikor lőnek, a fegyver néha – vagy mindig – visszafelé sül el. Minél jobban ágyúzod a másikat, annál több golyóbist hajítasz magadra. Mert az élet olyan állandó harc, amely nem halad sehova, mégis mindent ez mozgat. Mert lehet birkózni a széllel vagy az éjszaka sötét árnyaival, a lélek zegzugai minden esetben erősebbnek bizonyulnak a legkidolgozottabb karizomnál.

Hiszen az éhség irányít minket. Szeretetéhség? Nem a test hiánya – zabáljunk vagy koplaljunk bármennyit –, hanem a szív sóvárgásai. Zsíros cubák vagy simogatás? Omlós kuglóf vagy ölelés? Babérleveles krumplileves vagy kedves szavak? Mert ahol nincs szeretet, ott pokol van. De bűzlik a szeretet, mint az alvilág, ahol a Sátán – aki közismerten nem érez semmit, de legalább ebben következetes – érzelmekből és győztes csatákból kotyvasztja az eltökélt esendőséget.

Magyary Ágnes

vers

Fekete Vince

(Tó)

Éjszakai út az üres városon át, fények, fák,
gyér forgalom, aztán emelkedő valahová.
Valami teljesen szokatlan, ismeretlen épület,
szocialista tömb, mint itt szinte mindenik
nagyobb városban…

Olyan a szemed, mint a tó, a lábad meg, a
lábad, arról inkább ne beszéljünk. Három nap
és három éjszaka teljesen mozdulatlanul.
Húgyszag, fekáliaszag, jövő-menő, hangoskodó,
telefonáló, intézkedő, sürgölődő-forgolódó
emberek. Aztán becsúsztatják az ágy alá az
aprócska edényt. Hallja a mozaikpadlón a
fém csikorgását.

De előtte újra és újra a széles, lejtős út,
ahogyan ereszkednek be pár nappal ezelőtt, a
városba érkezéskor. Aztán megint az
éjszakai sugárút, amikor viszik. Kérdések
és válaszok. Reménykedés, valami fény.
Elcsukló hang a telefonban. Ne sírj.
De te se. Jó-e ne!

(Test)

Rendkívül finom, sötét rezgés, ami tompítja
a fényt, a mindent bevonó fehérséget. Majd
megszűnik a villódzás, helyébe tömör,
moccanatlan fehérség lép, mintha vazelinnel
vakolták volna ki a szemhéja belső felét.

A színes, korszerűen felszerelt, barátságosnak
tűnő épület átvált szürke, színtelen építőteleppé.
A lift valamiért nem jön. Várni kell. A hölgy
az ágy végénél tekintetét, arcát vizsgálgatja,
közben csócsálja a száját, szívja a fogát. Ég
a villany az ötödiken, a tízágyas szobában öten,
két idős hölgy egymásnak lábtól. Jobbjukon,
baljukon egy-egy idős férfi. Plafon, falak,
folyamatosan égő villany. Tevés-vevés,
szarszag, átható pisibűz. Testében meleg,
erős áramlás, ami elmossa ezt az ént, a test
érzetét.

Az üres ég kékjének és a mozdulatlan park
zöldjének találkozásánál összesűrű-
ződő, enyhén csillámló fénysáv az
emeleti ablakból.

(Bájpász)

Olyasmi ez, mint amikor két gumicsövet
egymáshoz csatlakoztatnak, és a kettőt
összekötik valamivel. Csak gumicső
helyett két eret képzeljen el… Mutatja:

a köldök fölött, a mellkas alól kezdődik,
és le, egészen az ágyékáig tart; a két
combján egy-egy félarasznyi heg, jól
látszanak mindenütt a varratok nyomai.
Nyolcórás műtét, de semmit sem érzel.
Elalszol, és kész; csak másnap ébredsz.

Két hónap múlva, bélcsavarodás miatt,
orvosi műhiba következtében, újra fel
kellett vágják, mondja. Akkor eljutott
odáig, hogy leugrik a kilencedikről. Ha
egy Piatra Neamţi-i férfi nincs, aki az utolsó
pillanatban visszatartsa, megtette volna.

Mit akarsz, ember? Mért nyitottad
ki az ablakot? Mint egy megvesszőzött
bőrfelületen a dagadások hurkái, futnak
végig a vékony, vörös, szederjes nyomok.